

CONVENȚIA CIVILĂ PRIVIND CORUPȚIA¹

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei, celelalte state în Comunitatea Europeană, semnatare ale prezentei Convenții²,

Considerând că scopul Consiliului Europei este de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi;

Conștient de importanța întăririi cooperării internaționale în lupta împotriva corupției;

Subliniind faptul că corupția reprezintă o gravă amenințare pentru supremația legii, democrație și drepturile omului, echitate și dreptate socială, împiedicând dezvoltarea economică și pune în pericol funcționarea corectă și cinstită a economiei de piață;

Recunoscând consecințele negative ale corupției asupra individului, întreprinderilor și statelor, precum și asupra instituțiilor internaționale;

Convinse de importanța pentru dreptul civil de a contribui la lupta împotriva corupției, în special permițând persoanelor care au suferit un prejudiciu să obțină o reparație echitabilă;

Amintind concluziile și rezoluțiile celei de a 19-a (Malta, 1994), a 21-a (Republica Cehă, 1997) și a 22-a (Moldova, 1999) Conferința miniștrilor europeni ai justiției;

ținând seama de Programul de acțiune împotriva corupției adoptat de Comitetul Miniștrilor în noiembrie 1996;

ținând, de asemenea, seama de studiul de fezabilitate privind elaborarea unei convenții asupra acțiunilor civile pentru compensarea prejudiciilor rezultând din fapte de corupție, aprobat de Comitetul Miniștrilor în februarie 1997;

Având în vedere Rezoluția (97) 24 privind cele 20 de principii directoare pentru lupta împotriva corupției, adoptat de Comitetul Miniștrilor în noiembrie 1997, la cea de a 101-a sesiune a sa, Rezoluția (98) 7 referitoare la autorizarea de a realiza Acordul parțial extins care înființează "Grupul statelor împotriva corupției – GRECO" adoptat de Comitetul Miniștrilor în mai 1998, la cea de a 102-a sesiune a sa și Rezoluția (99) 5 care instituie GRECO, adoptat la 1 mai 1999;

Amintind Declarația finală și Planul de acțiune adoptate de șefii de stat și de guvern ai Consiliului Europei cu prilejul celui de al 2-lea Summit de la Strasbourg, în octombrie 1997;

¹ Întocmit la Strasbourg, la 4 noiembrie 1999

² Ratificat de R. Moldova prin Legea nr. 542-XV din 19 decembrie 2003. Legea de ratificare a fost publicată în Monitorul oficial al R. Moldova, nr. 6 din 1 ianuarie 2004.

Am convenit asupra celor ce urmează :

Capitolul I

Măsurile de întreprins la nivel național

Articolul 1

Scopul

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern recursuri eficiente în favoarea persoanelor care au suferit prejudicii rezultând dintr-un act de corupție, pentru a le permite să-și apere drepturile și interesele, inclusiv posibilitatea de a obține despăgubiri.

Articolul 2

Definiția corupției

Pentru scopul prezentei Convenții, prin "corupție" se înțelege faptul de a solicita, de a oferi, de a da sau de a accepta, direct sau indirect, un comision ilicit sau un alt avantaj necuvenit sau promisiunea unui asemenea avantaj necuvenit care afectează exercitarea normală a unei funcții sau comportamentul cerut beneficiarului comisionului ilicit sau al avantajului necuvenit sau al promisiunii unui asemenea avantaj necuvenit.

Articolul 3

Indemnizația pentru pagube

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern ca persoanele care au suferit un prejudiciu rezultând dintr-un act de corupție să aibă dreptul să inițieze o acțiune în vederea obținerii reparației integrale a acestui prejudiciu.

Această reparație se poate referi la daunele patrimoniale deja suferite, nerealizarea profitului și prejudiciile extra-patrimoniale.

Articolul 4

Responsabilitatea

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern ca următoarele condiții să fie îndeplinite pentru ca prejudiciul să poată fi compensat:

- i pârâtul a comis sau autorizat actul de corupție sau a omis să ia măsurile rezonabile pentru a preveni actul de corupție;
- ii reclamantul a suferit un prejudiciu; și
- iii există o relație de cauzalitate între actul de corupție și prejudiciu.

Fiecare parte va prevedea în legislația sa internă dacă mai mulți pârâți sunt responsabili de prejudiciile rezultând din același act de corupție, ei sunt responsabili de acestea în mod solidar și individual.

Articolul 5

Responsabilitatea statului

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern proceduri adecvate care să permit persoanelor care au suferit o daună rezultând dintr-un act de corupție comis de unul din agenții săi publici în exercițiul funcțiilor sale să ceară și fie compensați de către stat sau, în cazul în care partea nu este un stat, de autoritățile competente ale acestei părți.

Articolul 6

Neglijența concurentă

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern că, compensația prejudiciului poate fi redusă sau suprimată înănd seama de împrejurări, dacă reclamantul a contribuit, din vina sa, la producerea prejudiciului sau la agravarea sa.

Articolul 7

Termenele

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern că acțiunea de reparație a prejudiciului se prescrie la expirarea unui termen de minimum trei ani începând din ziua în care persoana care a suferit un prejudiciu avea cunoștință sau ar fi trebuit în mod rezonabil să aibă cunoștință de prejudiciu sau de actul de corupție și de identitatea persoanei responsabile. Totuși, această acțiune nu va mai putea fi inițiată după expirarea unui termen de cel puțin zece ani, începând de la data la care a fost comis actul de corupție.

Dreptul părților care guvernează suspendarea sau întreruperea termenelor se aplică, dacă este cazul, termenelor prescrise în paragraful 1.

Articolul 8

Validitatea contractelor

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern că orice contract sau orice clauză a unui contract al cărui obiect este un act de corupție să fie nul și neavenit.

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern că orice parte la un contract al cărui conținut a fost viciat de un act de corupție poate solicita tribunalului anularea acestui contract, fără a-i prejudicia dreptul de a cere despăgubiri.

Articolul 9

Protecția salariilor

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern o protecție adecvată împotriva oricărei sancțiuni nejustificate față de salariile care, de bună credință pe baza unor suspiciuni rezonabile, denunță fapte de corupție persoanelor sau autorităților responsabile.

Articolul 10

Bilanșul contabil și auditul

Fiecare parte va lua măsurile necesare în dreptul său intern pentru ca bilanșurile anuale ale firmelor să fie stabilite cu claritate și să dea o imagine fidelă a situației financiare a firmei.

Pentru a preveni comiterea de acte de corupție, fiecare parte va prevedea în dreptul său intern ca persoanele înscrinate cu controlul conturilor să se asigure că bilanșurile anuale prezintă o imagine fidelă a situației financiare a firmei.

Articolul 11

Obținerea de probe

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern proceduri eficiente pentru dobândirea de probe în cadrul unei proceduri civile consecutive unui act de corupție.

Articolul 12

Măsuri conservatoare

Fiecare parte va prevedea în dreptul său intern măsurile judiciare conservatoare necesare prezervării drepturilor și intereselor părților în timpul procedurilor civile consecutive unui act de corupție.

Capitolul II

Cooperarea internațională și monitorizarea punerii în aplicare

Articolul 13

Cooperarea internațională

Partile vor coopera în mod eficient în problemele referitoare la procedurile civile în materie de corupție, în special în ceea ce privește notificarea actelor, obținerea de probe în străinătate, competența, recunoașterea și executarea deciziilor din străinătate și cheltuielile, conform prevederilor instrumentelor internaționale pertinente privind cooperarea internațională în probleme civile și comerciale la care ele sunt părți, precum și în conformitate cu prevederile legislației lor interne.

Articolul 14

Monitorizarea

Grupul de state împotriva corupției (GRECO) asigură monitorizarea punerii în aplicare a prezentei Convenții de către țări.

Capitolul III

Clauze finale

Articolul 15

Semnarea și intrarea în vigoare

Prezenta Convenție este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului European, statelor nemembre care au participat la elaborarea sa, precum și Comunității Europene.

Prezenta Convenție va fi supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului European.

Prezenta Convenție va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni de la data la care patrusprezece semnatori i-au exprimat consimțământul de a se obliga prin Convenție, conform prevederilor paragrafului 2. Orice astfel de semnatar membru al Grupului de state împotriva corupției (GRECO) în momentul ratificării, acceptării sau aprobării va deveni membru în mod automat în ziua intrării în vigoare a prezentei Convenții.

Pentru orice semnatar care își va exprima ulterior consimțământul de a fi obligat prin Convenție, aceasta va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni de la data exprimării consimțământului său de a fi obligat prin Convenție conform prevederilor paragrafului 2. Orice semnatar membru al Grupului de state împotriva corupției (GRECO) în momentul ratificării, acceptării sau aprobării, va deveni membru în mod automat în ziua intrării în vigoare a prezentei Convenții în privința sa.

Modalitățile deosebite de participare a Comunității Europene la Grupul de state împotriva corupției (GRECO) vor fi determinate, în măsura în care este necesar, de comun acord cu Comunitatea Europeană.

Articolul 16

Aderarea la Convenție

După intrarea în vigoare a prezentei Convenții, Comitetul Miniștrilor al Consiliului European va putea, după consultarea părților la Convenție, să invite orice stat membru al Consiliului care nu a participat la elaborarea sa, să adere la prezenta Convenție printr-o decizie luată cu majoritatea prevăzută în articolul 20.d. al statutului Consiliului European și cu unanimitatea reprezentanților părților care fac parte din Comitet.

Pentru fiecare stat aderent, Convenia va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni după data depunerii instrumentului de aderare la Secretarul General al Consiliului European. Fiecare stat aderent va deveni în mod automat membru al GRECO, dacă nu este deja în momentul aderării, în ziua intrării în vigoare a prezentei Convenii în privința sa.

Articolul 17

Rezerve

Nici o rezervă la prevederile acestei Convenii nu este admisă.

Articolul 18

Aplicarea teritorială

Orice stat sau Comunitatea Europeană va putea, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cărora li se va aplica prezenta Convenie.

Orice parte va putea, la orice dată ulterioară, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului European, să extindă aplicarea prezentei Convenii la orice alt teritoriu desemnat în declarație. Convenia va intra în vigoare în privința acestui teritoriu în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii declarației respective de către Secretarul General.

Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în această declarație, prin notificare adresată Secretarului General. Retragerea va intra în vigoare în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii notificării respective de către Secretarul General.

Articolul 19

Relațiile cu alte instrumente și acorduri

Prezenta Convenie nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor decurgând din instrumente internaționale multilaterale privind probleme deosebite.

Prile la Convenie vor putea încheia între ele acorduri bilaterale sau multilaterale referitoare la probleme reglementate prin prezenta Convenie, în scopul completării sau întăririi prevederilor acesteia sau pentru a facilita aplicarea principiilor pe care ea le consacră sau, fără a prejudicia obiectivele și principiile prezentei Convenii, să se supună unor reglementări în această problemă în cadrul unui sistem special care este obligatoriu în momentul deschiderii spre semnare a prezentei Convenii.

Atunci când două sau mai multe părți au încheiat un acord sau un tratat privind un subiect acoperit de prezenta Convenie sau atunci când ele au

stabilit într-un alt mod relațiile lor referitoare la acest subiect, ele pot aplica respectivul acord, tratat sau aranjament în locul prezentei Convenții.

Articolul 20

Amendamente

Amendamente la prezenta Convenție pot fi propuse de fiecare parte și orice propunere va fi comunicată de Secretarul General al Consiliului Europei statelor membre ale Consiliului Europei, statelor nemembre care au participat la elaborarea acestei Convenții, Comunității Europene, precum și oricărui stat care a aderat sau care a fost invitat să adere la prezenta Convenție, conform prevederilor articolului 16.

Orice amendament propus de o parte este comunicat Comitetului european de cooperare juridică (CDCJ), care supune Comitetului Miniștrilor avizul său privind amendamentul propus.

Comitetul Miniștrilor examinează amendamentul propus și avizul Comitetului european de cooperare juridică (CDCJ) și, după consultarea părților la această Convenție care nu sunt membre ale Consiliului Europei, poate adopta amendamentul.

Textul oricărui amendament adoptat de Comitetul Miniștrilor conform paragrafului 3 al prezentului articol este transmis părților pentru acceptare.

Orice amendament adoptat conform paragrafului 3 al prezentului articol va intra în vigoare în cea de a treizecea zi după ce toate părțile îl vor fi informat pe Secretarul General că ele l-au acceptat.

Articolul 21

Rezolvarea diferendelor

Comitetul european de cooperare juridică (CDCJ) al Consiliului Europei va fi informat în privința interpretării și aplicării prezentei Convenții.

În caz de diferend între părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei Convenții, ele se vor strădui să ajungă la o rezolvare a diferendului prin negociere sau orice alt mijloc pașnic la alegerea lor, inclusiv prezentarea diferendului Comitetului european de cooperare juridică (CDCJ), unui tribunal de arbitraj care va lua hotărâri obligatorii pentru părți sau Curțile internaționale de justiție, conform acordului comun între părțile interesate.

Articolul 22

Denunțarea

Fiecare parte poate, în orice moment, să denunțe prezenta Convenție, adresând o notificare Secretarului General al Consiliului Europei.

Denunțarea va deveni efectivă în prima zi a lunii ce urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

Articolul 23 Notificarea

Secretarul General al Consiliului European va notifica statele membre ale Consiliului și tuturor semnatarilor și părților la prezenta Convenție:

- a orice semnare;
- b depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare;
- c orice dată de intrare în vigoare a prezentei Convenții, conform articolelor sale 15 și 16;
- d orice alt act, notificare sau comunicare referitoare la prezenta Convenție.

Drept care subsemnarii, având depline puteri în acest scop, au semnat prezenta Convenție.

Întocmit la Strasbourg, la 4 noiembrie 1999, în franceză și engleză, cele două texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului European. Secretarul General al Consiliului European va transmite copie certificate fiecărui stat membru al Consiliului European, statelor nemembre care au participat la elaborarea Convenției, Comunității Europene, precum și oricărui stat invitat să adere la ea